

FRANTIŠEK JOSEF I. A OLMOUC

Olomouc sehrála v životě císaře Františka Josefa I. (1830 – 1916) významnou roli. Navštívil ji celkem desetkrát. Během své třetí návštěvy se dne 2. prosince 1848 v olomouckém Arcibiskupském paláci ujal vlády nad Rakouskou říší, když se jí vzdali ve prospěch svého synovce a syna dosavadní císař Ferdinand I. Dobrotivý (1793 – 1875) a jeho legitimní nástupce arcivévoda František Karel (1802 – 1878).

Jméno císaře Františka Josefa I. na jedné straně figuruje na dekretech, jimiž byla postupně a posléze i jako celek v roce 1860 zrušena C. k. Františkova univerzita v Olomouci a jejichž strůjcem byl tehdejší rakouský ministr kultu a vyučování Leopold hrabě von Thun und Hohenstein (řečený Leo von Thun-Hohenstein, 1811 – 1888), na druhé straně císař povolil roku 1867 zřízení dvou Slovanských gymnázií na Moravě, v Brně a v Olomouci.

Dne 5. srpna 1872 byl 68 let panující monarcha přítomen části maturitních zkoušek na olomouckém Slovanském gymnáziu, sídlícím tehdy v Purkrabské ulici v domě č. p. 150.

Zpracováno podle Fiala, Jiří. „Francjosef“ a Olomouc. Žurnál Univerzity Palackého v Olomouci. Olomouc, roč. 26, č. 2, s. 40.

František Čermák, *František Josef I. přijímá vládu z rukou svého strýce Ferdinanda Dobrotivého*, olej, plátno, kolem 1876, Statutární město Opava. Fotografie faksimile, jež zdobí interiér olomoucké radnice.

František Josef I., kolem 1905.
Zdroj: Koller Tanár Utódai, Wikimedia

OLOMOUCKÉ ŠPITÁLY A NEMOCNICE PŘED „FRANZEM JOSEFEM“

Pro péči o nemajetné nemocné a starce se od raného středověku zřizovaly ústavy zvané špitály, sloučící v sobě chorobince, chudobince a starobince. V Olomouci vznikl první špitál, a to špitál sv. Ducha, krátce po roce 1246 v místech dnešního Divadla hudby a Muzea umění Olomouc v Denisově ulici. V roce 1845 byla někdejší špitální budova zdemolována a na jejím místě postavena trestnice.

Menší městský špitál, určený původně pro nemocné leprou, stával pravděpodobně od 14. století v dnešní Riegrově ulici. Za třicetileté války Švédové špitál pobořili, ale v druhé polovině 17. století byl obnoven. Špitál zanikl v roce 1758.

Za městskými hradbami vznikl již ve 13. století špitál pro malomocné. Stával jihozápadně od dnešní železniční stanice Olomouc – Nová ulice. Nepřečkal výstavbu tereziánské pevnosti v letech 1742 – 1754 a jeho budova byla zničena.

Čtvrtý špitál - sv. Ondřeje - stával od roku 1347 na olomouckém předměstí zvaném Ostrovy (dnešní Pasteurova ulice, v místech obchodního domu Senimo). Roku 1642 jej zbořili Švédové, ale již před rokem 1670 byl znovu vystavěn. V roce 1744 však musel ustoupit výstavbě pevnosti.

Za vlády císaře Josefa II. byly špitály zrušeny a nahrazeny státními nemocnicemi. V Olomouci vznikla již v roce 1784 „Filiální nemocnice a zaopatřovací ústav pro chudé nemocné, rodičky a nalezence z města a jeho předměstí“, a to ve zrušeném klášteře minoritů u sv. Jakuba (v místech dnešních bočních traktů a zadního traktu Filozofické fakulty UP v ulici Křížkovského 10). Byla původně městskou institucí pod správou magistrátu, teprve v polovině 19. století byla prohlášena vládním výnosem za instituci státní a veřejnou. Od roku 1862 se nemocnice nazývala „Moravské zemské všeobecné ústavy v Olomouci“.

Prostory v nemocnici byly velmi omezené a nedostačovaly nárůstu nemocných. Roku 1893 muselo být odmítnuto přijetí asi 420 nemocných z kapacitních důvodů. Celkový počet ošetřených v roce 1895 činil 2804 osob.

Olomoucký městský špitál sv. Ducha v sousedství Nové věže (označeno šipkou). Na budovu špitálu (dnes budova Muzea umění Olomouc) navazují budovy kláštera klarisek (dnes Vlastivědné muzeum v Olomouci) a klášter kartuziánů. Mědirytina Johanna Josefa Kíliana s vyobrazením požáru Nové věže na olomouckém Předhradí 23. dubna 1673. Mědirytina zdobila univerzitní tezi pořízenou k bakalareátu z filozofie, o němž se v červnu 1676 ucházel Matyáš Schmidt z Brna.

Zdroj: Zemský archiv Opava, pracoviště Olomouc

Vstupní brána do Filiální nemocnice v místech nynějšího předního traktu Filozofické fakulty UP, Křížkovského 10. Fotografie Hermanna Schleifa z roku 1900.

Zdroj: Vlastivědné muzeum v Olomouci

Východní boční trakt Filiální nemocnice, nyní Filozofické fakulty UP. Fotografie Hermanna Schleifa z roku 1900.

Zdroj: Vlastivědné muzeum v Olomouci

Pohled na část severní fronty Předhradí, 1745; pod č. 1 špitální kostel sv. Ducha.

Zdroj: Muzeum umění Olomouc

ROZHODNUTÍ O VÝSTAVBĚ ZEMSKÝCH ÚSTAVŮ V OLOMOUCI

Prvního dubna 1892 se usnesl Moravský zemský sněm v Brně na návrh olomouckého poslance Augusta Weebera vystavět v Olomouci novou nemocnici, a to jako soubor pavilonů na svahu Tabulového vrchu v tehdy samostatné obci Nová Ulice. Původní rozpočet stavby obnášel 600 tisíc zlatých, později se snížil na 450 tisíc zlatých.

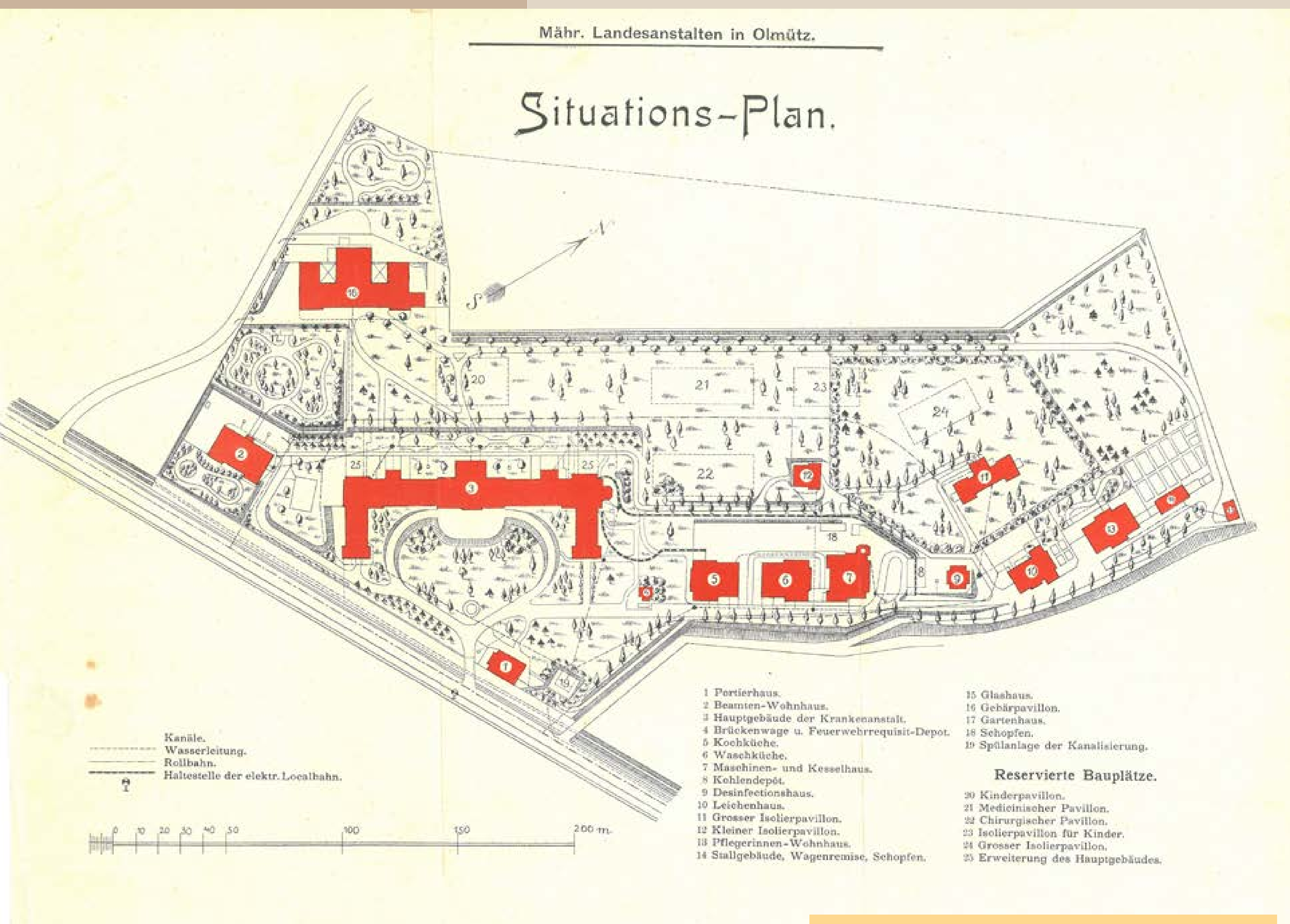
Velkorysé rozhodnutí sněmu dokládá pamětní deska ve vestibulu pavilonu, který je dodnes označován jako „Franz Josef“. Pamětní deska nese latinský nápis: „Za vládnoucího císaře Františka Josefa I. přikázal zemský sněm Markrabství moravského dekretem usneseným dne 1. dubna 1892 vystavět tuto budovu k ulehčení chorým.“

V roce 1893 zvítězila v konkurzu na stavbu stavební firma Josefa Jelínka. Projekt řídil zemský stavební ředitel Hugo Kranz. Výstavba nemocnice započala v červnu 1894, po dvou letech bylo dokončeno i vnitřní zařízení prvního pavilonu, takže dne 19. srpna 1896 mohl být pavilon předán ředitelství zemských ústavů s tím, že z celkem 268 lůžek bylo 105 lůžek přiděleno interně, 95 chirurgii, 56 oftalmologii a 12 lůžek bylo vyhrazeno pro nemocné infekčními chorobami.

Dne 14. září téhož roku byli do zemských ústavů přestěhováni ze staré nemocnice pacienti a 16. listopadu 1896 byla nová nemocnice slavnostně vysvěcena.

Zemské ústavy v Olomouci, dobová pohlednice, kolem 1915.

V dosavadní více než 120leté historii budovy Franze Josefa zde sídlily tyto kliniky a oddělení:

- I. chirurgická klinika
- Urologie
- Traumatologie
- KARIM
- Centrální operační sály
- Centrální sterilizace
- I. interní klinika
- Hematologie
- Centrální RTG
- Logopedie
- Geriatrie

Pamětní deska založení zemských ústavů v Olomouci ve vestibulu budovy Franze Josefa.

Plán Zemských ústavů v Olomouci, (1901). Budova Franze Josefa je pod číslem 3.

Převzato ze statistické ročenky Olomouce z r. 1901 – publikováno v knize prof. Pavla Zatloukala „Meditace o architektuře“.

DALŠÍ PAVILONY ZEMSKÝCH ÚSTAVŮ V OLOMOUCI

Zemské ústavy na Nové Ulici se v dalších letech rozšiřovaly budováním nových pavilonů a přístavováním křídel k pavilonům již zprovozněným.

Gynekologie a porodnice se dočkaly vlastního pavilonu 28. prosince 1899, další pavilony byly budovány v následujících letech. V roce 1905 byl postaven podle návrhu zemského stavebního rady Karla Hřícha oční pavilon, v roce 1906 byla otevřena prosektura, o další dva roky později dermatovenerologie, laboratoře a druhý operační sál chirurgie.

Roku 1924 byl vybudován pavilon plicních chorob, ORL bylo v budově oční kliniky zřízeno v roce 1925, po dalších pěti letech se otevřelo také dětské oddělení a těsně před druhou světovou válkou bylo otevřeno ortopedické oddělení. Ortopedie spolu s dětským oddělením se těsně po válce přestěhovaly do samostatné budovy na okraji areálu nemocnice.

V poválečné Olomouci se na dalším rozvoji nemocniční péče výrazně podílela Lékařská fakulta Univerzity Palackého, kterou se podařilo zřídit již 25. října 1945, půl roku před obnovením samotného olomouckého vysokého učení.

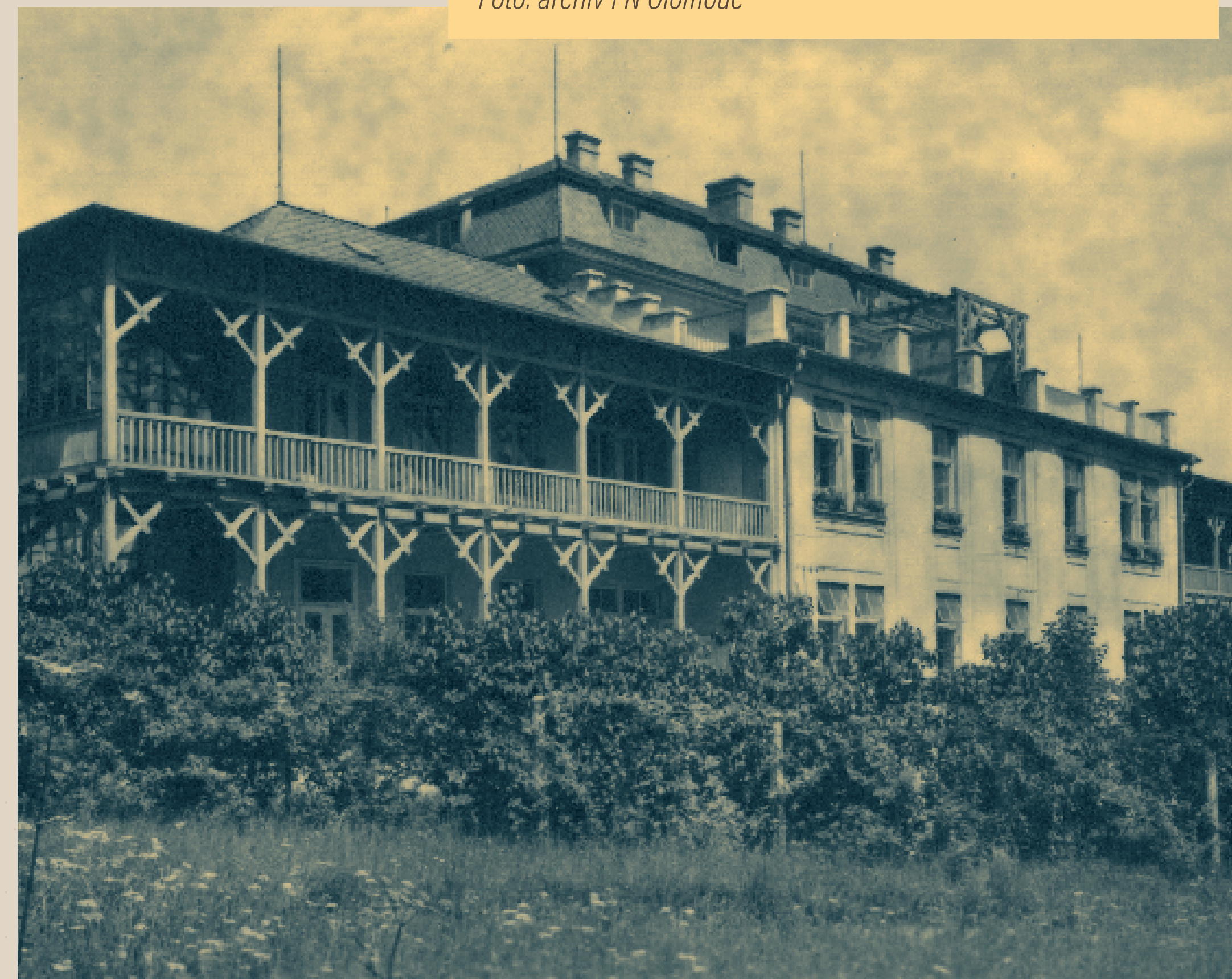
Pavilon plicních chorob byl vybudován v roce 1924.

Foto: archiv FN Olomouc

Pavilon oční kliniky byl postaven v roce 1905.

Foto: archiv FN Olomouc

Práce v patologické laboratoři.
Uprostřed zakladatel Ústavu patologie
Dr. F. Berka, 1916.

Foto: archiv FN Olomouc

Do samostatné budovy se ortopedie a dětské oddělení přestěhovaly těsně po druhé světové válce.

Foto: archiv FN Olomouc

Lékaři zemských ústavů v Olomouci na fotografii z roku 1925. V první řadě sedí zleva prof. Lédl (ORL), dr. Smoler (chirurgie), doc. Odstrčil (kožní), doc. Votruba (interna), prim. Zirm (oční), prof. Rapant (chirurgie), prof. Kabelík (patologie), prim. Ztratil (rentgenologie). Ve druhé řadě stojí zleva dr. Vignaty a dr. Krč. Ve třetí řadě stojí zprava dr. Pumprla, čtvrtý zprava dr. Rozsypal (kožní), pátý zprava dr. Prachař a druhý zleva doc. Blatný (interna).

Foto: archiv FN Olomouc

FAKULTNÍ NEMOCNICE PO ROCE 1950

Další etapa výstavby nemocnice začala v roce 1950 vybudováním samostatné stomatologické kliniky. V dalším roce bylo otevřeno alergologické oddělení při II. interní klinice a v roce 1953 nová hospodářská budova. V šedesátých letech byly uvedeny do provozu tato oddělení a kliniky: v roce 1961 oddělení soudního lékařství, v roce 1964 urologická klinika, v letech 1956 – 1960 adaptovaná gynekologicko-porodnická klinika, v r. 1959 samostatná neurochirurgie, v r. 1961 nemocniční lékárna. Mimo areál FNOL byla v r. 1962 zřízena II. chirurgická klinika v Olomouci - Řepčíně. Dále byla v r. 1964 přestavěna III. interní klinika, v r. 1965 zprovozněno oddělení nukleární medicíny a nové ústřední biochemické laboratoře. V r. 1968 byla dokončena přestavba I. a II. interní kliniky a také rozšířeno transfúzní oddělení. V r. 1976 byla dokončena výstavba nové budovy dětské kliniky a přístavba operačních

sálů I. chirurgie, urologie a prostor pro ARO. V r. 1977 byla otevřena III. stomatologická klinika, v r. 1979 onkologická klinika. V roce 1980 proběhla rekonstrukce I. a II. stomatologické kliniky v objektu v ulici Palackého. V roce 1981 byla zprovozněna nová kožní klinika, v r. 1982 alergologické oddělení a krevní banka. Od roku 1984 byla prováděna rekonstrukce ortopedické kliniky, o rok později byla dokončena LDN. Od roku 1970 šlo vesměs o investiční akce a práce prováděné v akci „Z“ při pravidelných sobotních brigádách, kterých se účastnili všichni zaměstnanci FNOL.

V letech 1950-1961 byly v areálu FN Olomouc vystavěny také Teoretické ústavy Lékařské fakulty UP. Autory návrhu byli architekti Jiří Kroha a Václava Roštlapil.

Foto: archiv FN Olomouc

Dětská klinika byla dokončena v roce 1976.

Foto: archiv FN Olomouc

Pavilon III. interní kliniky a radioizotopového pracoviště byl přestavěn v roce 1964.

Foto: archiv FN Olomouc

MODERNIZACE A DOSTAVBA NEMOCNICE PO ROCE 1989

Po roce 1989 se začalo jednat o akci „Modernizace a dostavba Fakultní nemocnice v Olomouci“. Projekt schválila vláda ČSFR a v roce 1992 se přistoupilo k přestavbě centra fakultní nemocnice. Šlo o výstavbu centrálního objektu operačních oborů - takzvaného chirurgického monobloku se čtrnácti novými chirurgickými sály s nejmodernějším technologickým vybavením. Jednotlivé nové provozy byly ihned po dokončení předávány postupně do užívání.

Přírodním centrem nemocnice je moderní komplex, který byl otevřen v roce 2005 a v němž je soustředěná velká část chirurgických oborů, diagnostický komplement, centrální operační sály, pracoviště intenzivní a resuscitační péče. Součástí komplexu je také vysoce specializované pracoviště oddělení urgentního příjmu, které je vstupní branou do nemocnice pro akutní pacienty z širokého regionu střední Moravy.

Akce byla dokončena v roce 2004. Koncem roku 2008 schválilo Ministerstvo zdravotnictví ČR síť onkologických a traumatologických center. FN Olomouc se tak stala jedním ze třinácti komplexních onkologických center, jedním ze sedmi hematoonkologických center a také jedním z jedenácti traumatologických center v zemi. V roce 2009 proběhla komplexní rekonstrukce kliniky psychiatrie.

Stavba chirurgického monobloku byla zahájena v roce 1992.
Foto: archiv FN Olomouc

Moderní komplex byl otevřen v roce 2005.
Foto: archiv FN Olomouc

SOUČASNOST A BUDOUCNOST FN OLOMOUC

Fakultní nemocnice Olomouc je největším zdravotnickým zařízením v Olomouckém kraji a šestou největší nemocnicí v České republice. Patří do sítě devíti fakultních nemocnic přímo řízených Ministerstvem zdravotnictví ČR. V nemocničním komplexu je soustředěno 52 zdravotnických pracovišť. Lůžkový fond v současnosti čítá 1158 lůžek. S celkovým počtem více než čtyři tisíce zaměstnanců patří FN Olomouc k největším zaměstnavatelům v regionu.

Vedení nemocnice pokračuje v postupné modernizaci, a to jak z hlediska stavebního, tak i z pohledu přístrojového vybavení. Z celé řady nejmodernějších technologií, které mají olomoučtí specialisté k dispozici, je třeba zmínit alespoň robotický systém da Vinci, s nímž lékaři z urologické, porodnicko-gynekologické a chirurgické kliniky pracují od roku 2009. V letošním roce nemocnice pořídila nejnovější verzi chirurgického robota.

Rozvojem prochází nemocnice i z hlediska stavebního. V roce 2010 byla otevřena nová budova špičkového diagnostického pracoviště PET/CT (pozitronová emisní tomografie / počítačová tomografie), která získala ocenění stavba roku v Olomouckém kraji. Stejným titulem byla v roce 2015 oceněna také nová lékárna, která představuje jeden z nejmodernějších lékárenských komplexů v České republice. O dva roky později byla dokončena stavba potrubní pošty, unikátního komunikačního systému, který propojuje jednotlivá pracoviště a měří 13,5 km. Potrubní pošta je obsluhována pomocí cca 100 stanic na jednotlivých klinikách a je průběžně rozšiřována. Od začátku září 2018 slouží veřejnosti nová budova II. interní

kliniky gastroenterologie a geriatry, která je největší stavební akcí v areálu nemocnice za posledních deset let. Nová budova s pěti nadzemními a jedním podzemním podlažím jako jediný nemocniční objekt v České republice splňuje standardy pasivní budovy.

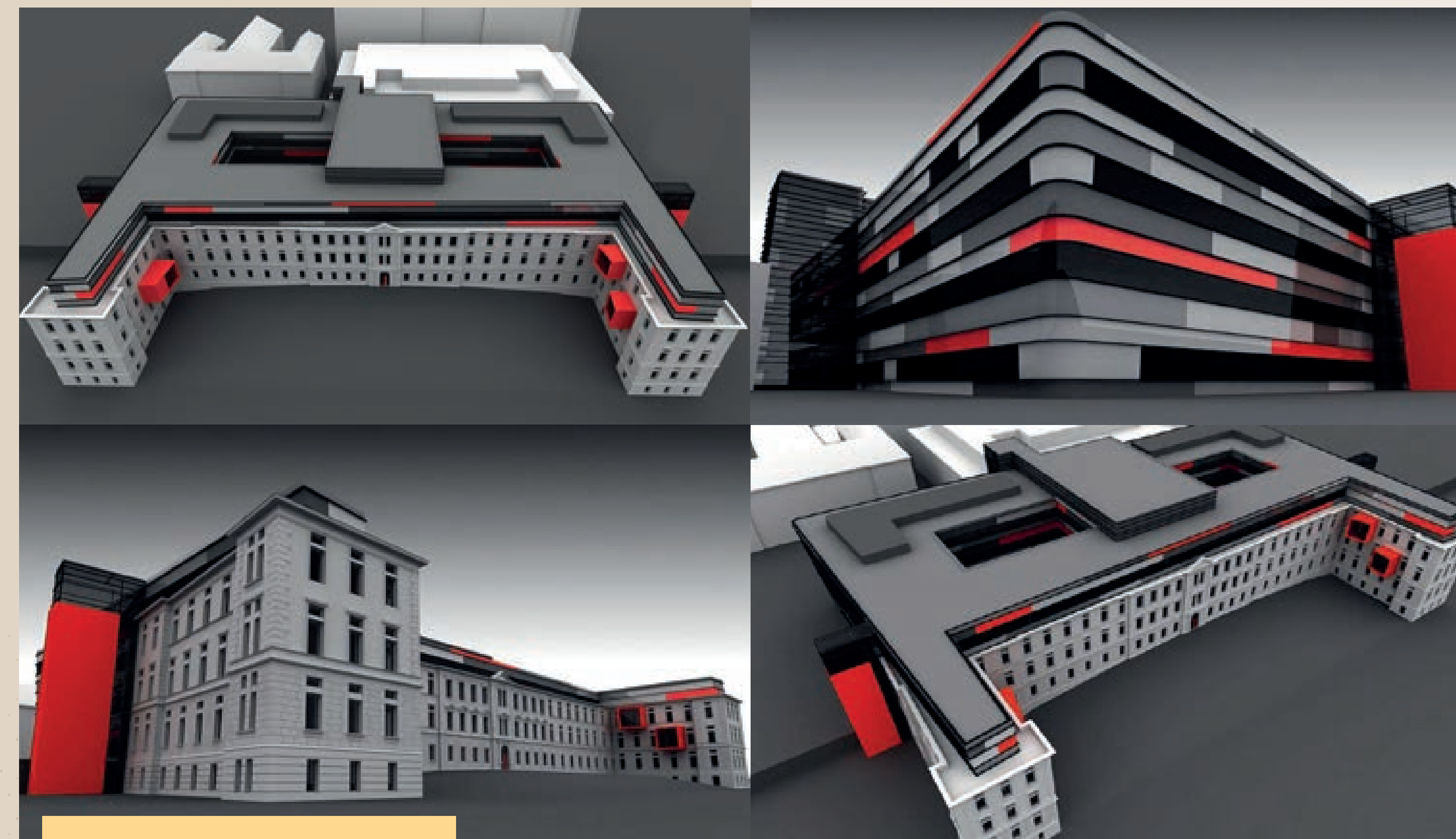
Zcela zásadní význam pro budoucnost FN Olomouc má realizace strategického projektu rekonstrukce historické budovy Franze Josefa. Přestavba objektu by umožnila nemocnici soustředit chirurgické obory pod jednu střechu a vybudovat moderní porodnici s gynekologií a novorozeneckým oddělením. V opravené budově propojené s chirurgickým monoblokem najdou společné sídlo traumatologie, porodnice s gynekologií a novorozeneckým oddělením, ortopedie, neurochirurgie a neurologie. Projektová dokumentace, která vznikla v Atelieru R, je připravená již od roku 2009 a vedení nemocnice proto postupně vystěhovalo všechny kliniky a oddělení. Úpravy Franze Josefa patří stále mezi strategické projekty české vlády.

Potrubní pošta slouží nemocnici od roku 2017.
Foto: archiv FN Olomouc

Robotický systém da Vinci využívají specialisté z Urologické a Porodnicko-gynekologické kliniky.
Foto: archiv FN Olomouc

Vizualizace nerealizovaného projektu rekonstrukce budovy Franze Josefa.
Zdroj: Atelier R

Nová budova II. interní kliniky gastroenterologie a geriatry je první pasivní stavbou mezi nemocničními objekty v České republice.
Foto: archiv FN Olomouc

Objekt PET/CT se stal Stavbou roku Olomouckého kraje za rok 2011.
Foto: archiv FN Olomouc

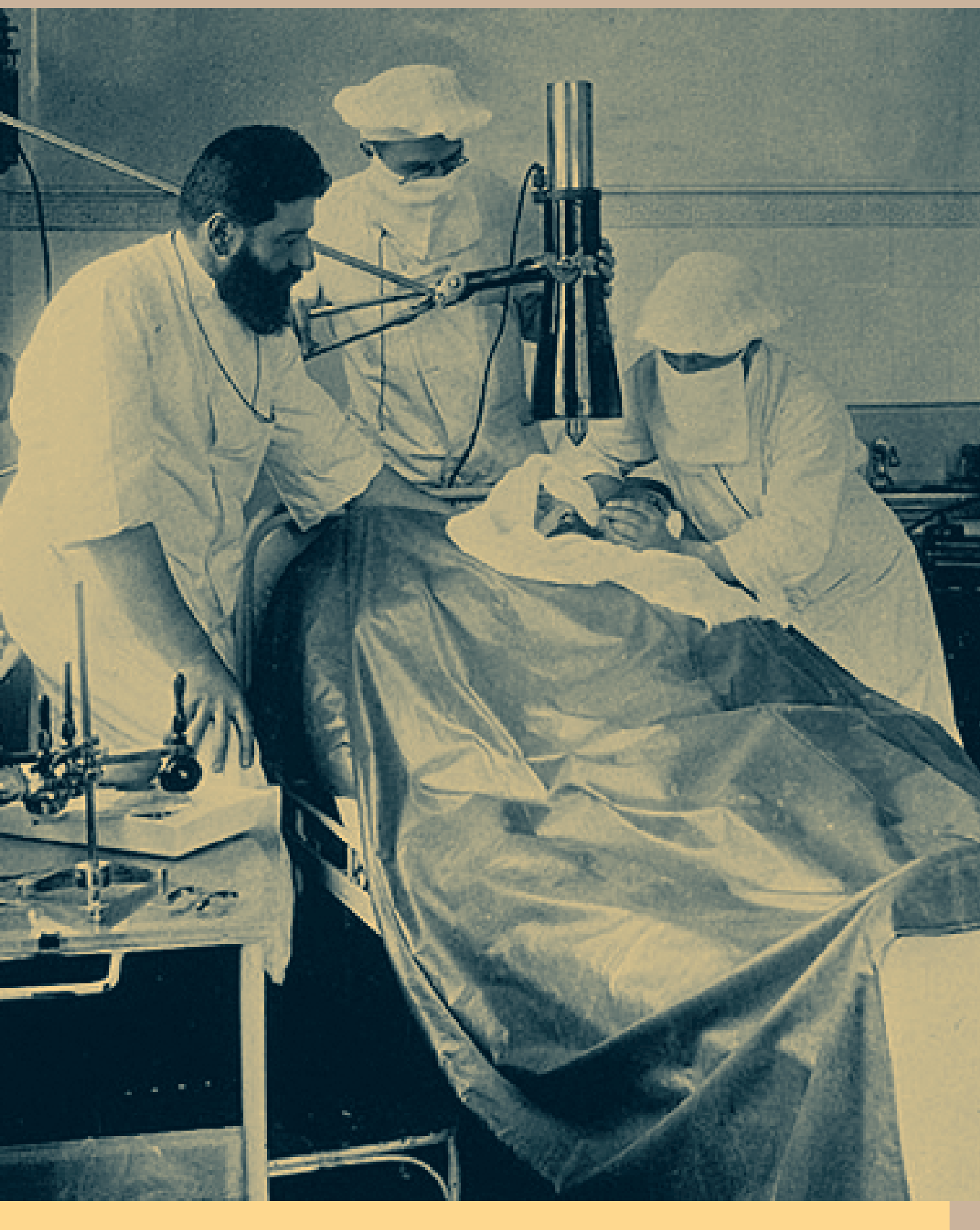

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI V HISTORII FN OLOMOUC

Eduard Konrad ZIRM

* 18. března 1863, Vídeň
† 5. června 1944, Olomouc

Oftalmolog, první primář očního oddělení Zemských ústavů v Olomouci a jeden ze zakladatelů transplantací medicíny, který provedl první úspěšnou přenos živé tkáně na světě. Díky jeho transplantaci oční rohovky, kterou provedl 7. prosince 1905, se Olomouc dodnes objevuje v odborných publikacích a článcích po celé planetě. Přestože jej původně lákala spíše umělecká kariéra, vybral si nakonec medicínu, kterou vystudoval na Univerzitě ve Vídni. Po studii nastoupil na II. oční klinice ve Vídni. V roce 1892 dostal nabídku z Olomouce, kde mu o dva roky později byly svěřeny oftalmologické případy. Oční klinika v nové Zemské nemocnici na Tabulovém vrchu se pod jeho vedením stala nejmodernějším a největším specializovaným pracovištěm v německy mluvící části Evropy. Mezi roky 1894 a 1928 strávenými v Olomouci provedl například 7866 operací šedého zákalu i řadu dalších transplantací oční rohovky a kromě toho vypracoval vlastní metodiku. V areálu fakultní nemocnice připomíná Zirmův světový primát pamětní deska na budově oční kliniky.

Rudolf BACHER

* 8. července 1877, Zábřeh na Moravě
† 9. září 1925, Olomouc

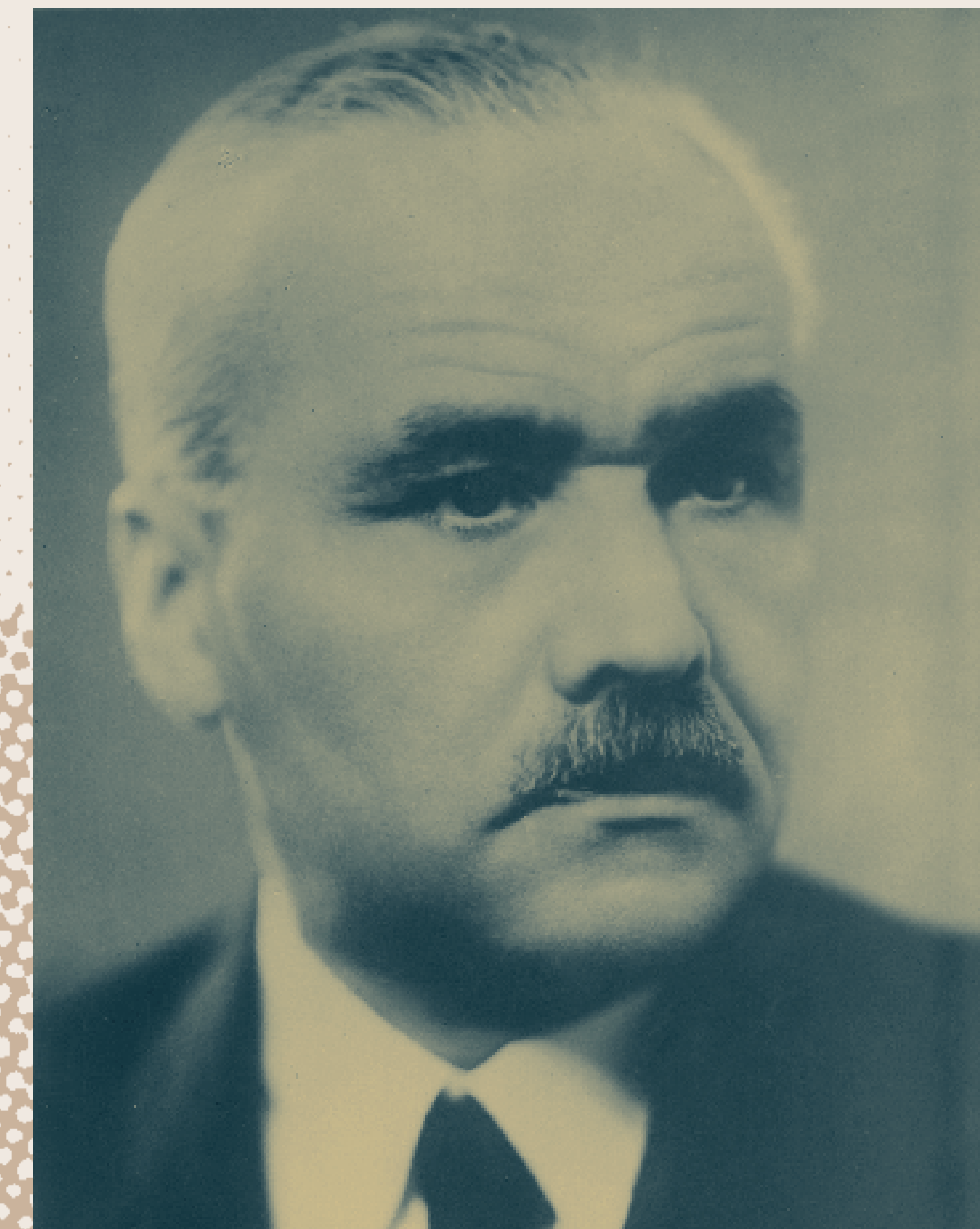
Uznávaný rentgenolog, průkopník radioterapie byl synem lékaře a medicínu vystudoval na německé lékařské fakultě v Praze. Promován byl v roce 1901. Do Zemských ústavů v Olomouci nastoupil jako pomocný lékař chirurgického oddělení. V roce 1910 ale už pracoval jako samostatný rentgenolog a od roku 1922 se stal primářem rentgenologického oddělení, které v Olomouci založil. Stal se známým a vyhledávaným odborníkem, jeho věhlas daleko přesáhl hranice Olomouce i okolí města. Zemřel jako oběť svého povolání a oboru, který do poslední chvíle pomáhal rozvíjet, ve svých osmačtyřiceti letech podlehl rakovině způsobené mnohaletým ozařováním rentgenovými paprsky.

Otakar BITMANN

* 27. května 1891
† 13. září 1945

Rodák z Kamenice a absolvent Lékařské fakulty Karlovy univerzity v Praze byl jedním z nejvýznamnějších primářů olomoucké porodnice. Lékařskou praxi zahájil ve Všeobecné fakultní nemocnici v Praze. Primářem Zemské porodnice v Olomouci se stal v roce 1933. Profesor porodnictví a gynekologie a především oblíbený a vyhledávaný lékař obnovil v Olomouci babickou školu (1934). Vědecké práce vydával i v němčině, francouzštině a angličtině. Vedle učebnice pro porodní babičky připravil například novou učebnici porodnictví a gynekologie pro mediky. V odborné práci se zaměřil zejména na lékařské vedení porodu. Byl i vynikajícím operátorem. Proslul však také svou statečností. Za německé okupace poskytoval v porodnici azyl ženám vězněným Gestapem i těm, kterým hrozilo pracovní nasazení v Německu. Hmotně a finančně podporoval rodiny vězněných a internovaných v koncentračních táborech, uprchlé zajatce a partyzány. Zemřel na cestě k pacientce v 54 letech.

Josef BLATNÝ

* 2. 9. 1891
† 1. 8. 1952

Rodák z Horního Újezdu na Třebíčsku maturoval v roce 1910 na gymnáziu v Třebíči a poté studoval na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Studium přerušil za první světové války, kdy musel jít na frontu a ocitl se i v italském zajetí. Za univerzitních studií pracoval u profesora Thomayera, od roku 1920 do roku 1928 v Brně. Odborné zkušenosti sbíral i na klinikách ve Vídni, Lyonu a v Paříži. V letech 1928 až 1935 byl ředitelem plicního sanatoria v Jevíčku, kde získal bohaté zkušenosti s léčbou respiračních nemocí. Ty mohl v plné šíři uplatnit od roku 1936 v pozici primáře olomoucké interny. Během okupace prokázal odvahu a charakter, když hospitalizaci ukryl řadu Čechů zapojených do odboje. Poprvé v českých zemích bylo v roce 1944 pod jeho odborným dohledem aplikováno antibiotikum – penicilin. V roce 1945 se stal ředitelem Zemských ústavů v Olomouci. Také jeho zásluhou se podařilo 25. října 1945 zřídit olomouckou lékařskou fakultu půl roku před obnovením Univerzity Palackého. V roce 1946 se stal prvním přednostou olomoucké plicní kliniky. Byl i prvním profesorem vnitřního lékařství Lékařské fakulty Univerzity Palackého, roku 1948 proděkanem LF a členem akademického senátu Univerzity Palackého. Autor prvních, šestidílných skript vnitřního lékařství (1949) je pohřben na Ústředním hřbitově v Olomouci.

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI V HISTORII FN OLOMOUC

Václav VEJDOVSKÝ

* 15. února 1896, Praha
† 28. září 1977, Olomouc

Vynikající oční lékař světového věhlasu byl dlouholetým přednostou oční kliniky olomoucké nemocnice a také děkanem lékařské fakulty olomoucké univerzity. Vyhledávaný lékař, brilantní operátor, objevitel nových léčebných metod a operačních postupů patří mezi nejvýznamnější olomoucké osobnosti 20. století. Absolvent Lékařské fakulty Univerzity Karlovy (1919) se po pracovních zkušenostech z Paříže a Brna stal v roce 1928 primářem očního oddělení tehdejších zemských ústavů v Olomouci. Za druhé světové války byl vězněn nacisty. Má také zásluhy o poválečné obnovení olomoucké Univerzity Palackého. V roce 1948 zde byl jmenován řádným profesorem očního lékařství a také prvním děkanem lékařské fakulty, kterým byl zvolen i podruhé v roce 1954. Ve stejném roce založil v Litovli školu pro slabozraké děti. Za 42 let, kdy vedl olomoucké pracoviště, sám provedl imponující počet operací – celkem 17 781. Jako první na světě provedl rekonstrukci slzného kanálku ústní sliznicí. Držitel řady ocenění patřil k zakladatelům Československé oftalmologické společnosti, které byl i předsedou a místopředsedou. Byl členem francouzské a rakouské oftalmologické společnosti a reprezentoval Československo v evropské oftalmologické společnosti.

Vladislav RAPANT

* 6. června 1902, Uherské Hradiště
† 30. září 1989, Brno

Jeden z nejvýraznějších představitelů moravské chirurgické školy a přední český odborník v oblasti hrudní a jícnové chirurgie. Absolvent Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně nastoupil v roce 1925 na brněnskou internu a celých dvacet pak působil na tamní chirurgické klinice, kterou také vedl. Po válce se ujal funkce prozatímního primáře olomouckého chirurgického oddělení v Zemských ústavech v Olomouci. V roce 1946 se stal jeho primářem. O dva roky později byl jmenován řádným profesorem a současně se stal prvním přednostou olomoucké chirurgické kliniky. V jejím čele pak stál až do roku 1970. Vynikající operátor se stal průkopníkem všech směrů moderní chirurgie. Každoročně publikoval řadu odborných prací, zvláštní zájem pak věnoval hrudní a jícnové chirurgii, chirurgii žaludku, portální hypertenzi a endokrinochirurgii. V tradici jícnové chirurgie pokračovaly všechny další generace olomouckých chirurgů až do současnosti, kdy i současná I. chirurgická klinika FN Olomouc stále patří v této oblasti mezi absolutní českou špičku. Za čtvrt století v čele olomoucké kliniky vychoval celou řadu pozdějších primářů dalších moravských chirurgických pracovišť.

Antonín MORES

* 24. května 1908, Skoronice
† 1. 2. 1997, Olomouc

Zakladatel olomouckého dětského oddělení a první přednosta dětské kliniky Fakultní nemocnice Olomouc. Přední moravský pediatr vystudoval medicínu na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Po praxi ve Zlíně a Uherském Hradišti nastoupil jako asistent na dětskou kliniku v Bratislavě. Po nástupu fašismu se vrátil na Moravu a v roce 1939 přijal místo v Zemských ústavech v Olomouci na nově zřízeném dětském oddělení, jehož se stal primářem. Po válce se oddělení transformovalo na dětskou kliniku, jejíž byl prvním přednostou. Byl rovněž morální autoritou. Za války podporoval pronásledované rodiny, schovával na oddělení židovské děti. Po válce naopak pomáhal německým dětem ohroženým odsunem. Přestože byl skvělým pedagogem, z politických důvodů musel v roce 1959 opustit Lékařskou fakultu Univerzity Palackého. Komunistický režim jej „uklidil“ do olomouckého kojeneckého ústavu, jehož ředitelem byl až do penze. Rehabilitace se dočkal s profesorským titulem v roce 1990. V roce 1996 získal Pamětní medaili Univerzity Palackého v Olomouci. V roce 2000 získal in memoriam Cenu města Olomouce v oblasti lékařství.

